

ת"פ 5417/02/20 - מדינת ישראל נגד סאמח האושלה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 5417-02-20

לפני כב' השופט יובל ליבדרו

המאשימה:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד ירון סעדון

נגד

הנאשם:

סאמח האושלה

ע"י ב"כ עו"ד ליאור חיימוביץ

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירה של שוד, עבירה לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

כתב האישום

2. מכתב האישום המתוקן עולה כי ביום 19.1.2020 בשעה 21:25 או בסמוך לכך ישב א' י' (להלן: "המתלונן" או "נפגע העבירה") ברכבו בחניה הסמוכה לשוק העירוני בדימונה. במועד הנ"ל הגיע הנאשם אל החניה כשהוא אוחז בידו חפץ, שהמתלונן סבר שהוא אקדח. הנאשם ניגש אל המתלונן, שישב באותה עת במושב הנהג ברכב ושוחח במכשיר טלפון נייד מסוג "אייפון" (להלן: "האייפון") כשחלון רכבו פתוח למחצה, הצמיד את החפץ לראשו של המתלונן ואמר לו "מה אתה עושה פה? תביא לי את כל הכסף שלך". המתלונן המבוהל השיב לנאשם כי אין לו כסף. אז הנאשם נטל את האייפון מידו של המתלונן ואת חפצות הסיגריות של המתלונן וברח מהמקום.
3. בין הצדדים לא הייתה הסכמה עונשית לעניין העונש במסגרת ההסדר, וכל צד טען לעונש באופן חופשי.

ראיות לעונש

תסקיר נפגע עבירה

4. מתסקיר נפגע העבירה שהוגש עולה כי זה כבן 32, נשוי ואב לשני ילדים, סיים 12 שנות לימוד ושירות צבאי מלא, עובד כמנהל אחזקה בחברה לאנרגיה סולרית ומתגורר בעיר הולדתו דימונה.

נפגע העבירה שיתף אודות פגיעה שחוה בעבר בתאונת עבודה במסגרת מקום עבודתו הקודם, פגיעה שהובילה לכאבים ולשיתוק ביד, כמו גם לתלות בסמים שפיתח בעקבותיה ואודות תהליך השיקום הארוך

שעבר עקב כך.

ביחס לאירוע מושא כתב האישום עורכת התסקיר התרשמה כי לצד החוסן הנפשי והתפיסה החברתית האופטימית של נפגע העבירה, בלטה תחושת הטרדנות, הפגיעה בתחושת המוגנות ויכולת השליטה על חייו כתוצאה מהזיכרון של האירוע. נפגע העבירה שיתף כי החוויה של קנה אקדח המכוון לראשו הכתה אותו בהלם, גרמה לו לתחושה של קיפאון וניתוק רגשי יחד עם תחושות של בהלה ובלבול. בנוסף שיתף נפגע העבירה בתחושות הכאב וההשפלה שחש בשל חוסר האמון של חוקר המשטרה בתיאור האירוע שמסר והאיום עליו במעצר, עת הגיש תלונה בתחנת המשטרה.

נפגע העבירה שיתף כי בשל הפחד להיתפס כחלש ותחושת הצורך שלו לחוש בשליטה בחר להתמודד עם תחושותיו ללא תמיכת המשפחה כאשר רק בחלוף שלושה חודשים סיפר על האירוע לאשתו. כן מסר כי הוא חש תחושת חרדה תמידית וסבל מקשיי שינה וביעותי לילה חוזרים בעיקר בתקופה שבסמוך לאחר האירוע.

עורכת התסקיר התרשמה כי המפגש של נפגע העבירה עם אימת המוות וסכנת החיים כמו גם עם תחושת חוסר האונים והקיפאון שחש רודפת אותו ופוגעת במהלך התקין של חייו. עורכת התסקיר הוסיפה כי בעקבות האירוע נפגע העבירה סובל מתסמינים פוסט טראומטיים, חש תחושה של פגיעות וערעור בטחונו ובטחון משפחתו בחיי היומיום, חש פגיעה בתפקודו כהורה וכבן זוג וחש תחושת עוררות ודריכות רבה שמתישה אותו. לצד זאת צוין, כי נפגע העבירה בוחר בדרך של התמודדות מעשית ונחוש שלא לאפשר לאירוע לטלטל את חייו באופן קיצוני.

עורכת התסקיר הוסיפה כי לאור הרצון שביטא נפגע העבירה נערך ניסיון למצוא מערך מתאים לקשר טיפולי עמו. נוכח ההשלכות הקשות של האירוע על נפגע העבירה, ונוכח והצורך להשיב לו חוויה של בטחון והכרה חברתית בחומרת הפגיעה, המליצה עורכת התסקיר להטיל על הנאשם עונש של פיצוי משמעותי לטובת נפגע העבירה.

תסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם.

5. בעניינו של הנאשם התקבלו מספר תסקירים.

מהתסקיר הראשון מיום 12.1.2021 עלה כי הנאשם כבן 22, רווק, חיי ומתגורר עם אמו ואחיו לאחר גירושי הוריו, סיים 10 שנות לימוד, נשר מלימודיו והחל לעבוד בחקלאות בפיקוח אביו על מנת לסייע בפרנסת משפחתו לאחר גירושי הוריו.

הנאשם הודה בפני שירות המבחן בביצוע העבירה, שיתף כי פעל על-פי החלטה רגעית שקיבל, כי נוהג להסתובב עם אקדח צעצוע בשל תחושת ההגנה שזה מעניק לו, כי מדובר בהתנהגות שאינה אופיינית לו וכי חשש שייתפס בעקבות מעשיו.

במפגש שהתנהל עם הנאשם ואביו סיפר האחרון כי הנאשם עובד יחד עמו בחקלאות לאחר גירושי מאשתו מתוך העדפה שיעבוד ולא ייגרר למעשים שוליים. אביו של הנאשם מסר כי אינו מודע למעורבות

הפלילית של הנאשם, כי התנהגות הנאשם מאופיינת בילדותיות וכי לטעמו הנאשם הפיק לקחים מהאירוע והוא מוכן להשתלב בהליך טיפולי.

שירות המבחן ציין כי הנאשם מסר מידע מצומצם ומגמתי, התקשה להביע חרטה ולגלות אמפטיה לנפגע העבירה, התקשה לבקר את מעשיו ולבחון את ההיבטים המכשילים בהתנהגותו, התייחס באופן שטחי לאורח חייו ולהתנהלותו, בעל דפוס התנהגות ילדותי, התקשה להבין את השלכות מעשיו, פועל באופן פזיז, אימפולסיבי ואלים לשם מטרותיו האישיות.

מאידך שירות המבחן התרשם כי מדובר בנאשם צעיר שזו לו המעורבות הראשונה בפלילים, שטרם מעצרו הצליח להשתלב במסגרת תעסוקתית יציבה וכי הוא בעל שאיפות להתנהלות נורמטיבית.

לסיכום, שירות המבחן התרשם כי הנאשם נמצא בשלב של גיבוש זהותו העצמית ונמצא בקו התפר שבין ניהול אורח חיים נורמטיבי לשולי.

נוכח האמור סבר שירות המבחן כי הנאשם יכול להיתרם מהתערבות טיפולית שתעניק לו כלים אדפטיביים להתמודדות עם סיטואציות בהן עלול להיתקל. בהתאם, ולנוכח הסכמתו של הנאשם להשתלב בהליך טיפולי, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונשים של מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, פיצוי לנפגע העבירה וצו מבחן למשך שנה במסגרתו ישולב הנאשם בקבוצה טיפולית.

6. בדיון שהתקיים ביום 14.02.2021 נמסר על-ידי ב"כ הנאשם כי הנאשם נעצר במסגרת תיק אחר. ב"כ הנאשם עתר לדחות הדיון כדי לבחון צירוף תיקים, ולבקשת המאשימה הוריתי לשירות המבחן להתייחס בתסקיר משלים גם לנתון החדש שמסר ב"כ הנאשם.

בתסקיר מיום 14.3.2021 מסר שירות המבחן כי טרם עלה בידו להיפגש עם הנאשם ובשל כך, כמו גם בשל חוסר הבהירות ביחס למצבו המשפטי של הנאשם, המליץ לדחות את הדיון.

בתסקיר המשלים מיום 08.04.2021 מסר שירות המבחן כי משיחה שקיים עם הנאשם עלה כי זה הסתגל למעצר (נעצר עד לתום ההליכים בתיק החדש), כי הוא מתכוון להוכיח את חפותו בתיק החדש וכן שהוא מעוניין לערוך שינוי בחייו ולהשתלב בהליך טיפולי.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתאר באופן שטחי ולקוני את הסיבות שהביאו למעצרו האחרון, כי הוא מתקשה לזהות את מוקדי הסיכון להם הוא חשוף, כי הוא מתקשה לבחון באופן ביקורתי את התנהלותו ולהבין את השלכות מעשיו. לצד זאת, שירות המבחן התרשם כי לנאשם מוטיבציה חלקית להשתלבות בהליך טיפולי.

בסופו של תסקיר שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם והמליץ על שילובו

במערך טיפולי בבית המעצר.

יצוין, כי בדיון שהתקיים ביום 25.05.2021 הצהירו הצדדים כי התיק החדש לא יצורף לתיק דנן, וכי הם מבקשים לטעון לעונש אך ביחס לתיק דנן בו הורשע הנאשם. בהתאם לכך, גזר הדין יתייחס כמובן אך לתיק דנן.

טיעוני הצדדים

7. המאשימה טענה לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה.

המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 3 ל-5 שנות מאסר. המאשימה עתרה לעונש מאסר ברף הבינוני- עליון של מתחם העונש ההולם לו טענה, למאסר על תנאי ולפיצוי הולם למתלונן.

המאשימה הפנתה לערכים החברתיים שנפגעו, למידת הפגיעה המשמעותית בהם ולחומרת המעשים של הנאשם. כן הפנתה לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה לרבות לנזק הנפשי שנגרם למתלונן כמשתקף בתסקיר נפגע העבירה; לנזק שעלול היה להיגרם לו היה האירוע מסלים; לשימוש בחפץ שעשה הנאשם ושנחזה בעיני המתלונן כאקדח ולאופן השימוש בו (הצמדתו לראש המתלונן) שיש בו כדי ללמד על מידה מסוימת של תכנון; למניע של הנאשם לביצוע העבירה (רווח כספי מהיר) ולפגיעה הייחודית הנגרמת לקורבן העבירה עקב גניבה או שוד של טלפון נייד.

המאשימה הפנתה למדיניות הענישה הנוהגת בעבירה זו, ענישה הלוקחת בחשבון גם את הצורך בהרתעת הפרט והרבים. כן התייחסה המאשימה בטיעוניה לתסקיר שירות המבחן.

ראוי לציין כי במסגרת דיון הטיעונים לעונש מסרה המאשימה כי מכשיר הטלפון הנייד שנשדד הושב למתלונן, וכן שנפלה טעות בטיעוניה לעונש בכתב עת ציינה כי הנאשם הוא בעל עבר פלילי כשלמעשה לנאשם אין עבר פלילי. המאשימה הוסיפה כי אין באמור כדי להשפיע על עמדתה העונשית.

8. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-20 חודשי מאסר. ב"כ הנאשם עתר לעונש ברף התחתון של מתחם העונש ההולם לו טען.

ב"כ הנאשם הרחיב בטיעוניו אודות נסיבות ביצוע העבירה. ב"כ הנאשם טען כי מלכתחילה הורשע הנאשם בעבירת השוד הבסיסית ולא בעבירת השוד בנסיבות מחמירות, כשמעבר לכך נסיבות ביצוע העבירה כשלעצמן לא מגלמות חומרה יתירה, כי אם נהפוך הוא. בעניין זה טען כי השוד בוצע ללא אלימות פיזית אלא על דרך שיכולה להתפרש כאיום בהתנהגות, כי השוד לא היה מתוכנן וארך מספר שניות וכי הנאשם ביצע את השוד ללא שותפים.

ב"כ הנאשם הפנה לעובדות כתב האישום המתוקן מהן עולה כי לא מיוחס לנאשם שימוש בחפץ חד

או בחפץ הנחזה כאקדח אלא ב"חפץ" כל שהוא שאך בעיני המתלונן נחזה לאקדח.

בנוסף ב"כ הנאשם טען כי אין לתת משקל לטענת המאשימה בדבר הנזק הייחודי שנגרם למי שמכשיר הטלפון הנייד שלו נגנב (כמו איבוד שמות אנשי קשר, תמונות ועוד) שכן כאמור בהצהרת ב"כ המאשימה מכשיר הטלפון הנייד נתפס והושב למתלונן.

ב"כ הנאשם טען כי לא נגרם למתלונן נזק ממוני, ואף לא נזק פיזי, כי אם אך, לכאורה, נזק נפשי שגם לו יש לתת משקל מוגבל, לרבות נוכח הפערים העובדתיים הקיימים בין נתוני התיק לנתונים שעלו בתסקיר נפגע העבירה.

ב"כ הנאשם טען שלא ניתן לזנוח את שאלת השיקום בעניינו של הנאשם נוכח כך שזה הביע לאורך כל הדרך רצון להשתלב בהליך טיפולי.

ב"כ הנאשם טען כי אין לקבל את עמדתה העונשית של המאשימה, לרבות את עתירתה למקם את עונשו של הנאשם ברף הבינוני-גבוה של מתחם העונש ההולם בשים לב לכך שמדובר בנאשם שהוא נעדר עבר פלילי, ואשר הודה וחסך בזמן שיפוטי ובהעדת המתלונן.

בהקשר זה הוסיף כי הפסיקה אליה הפנתה המאשימה מתייחסת למקרים חמורים מהמקרה דנן. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה לתמיכה בעמדתו העונשית.

9. הנאשם מסר כי הוא מצטער, כי הוא מבקש שיושת עליו עונש נמוך וכי הוא "רוצה להתקדם ולצאת החוצה ולא להיות בכלא".

דין והכרעה

10. סבורני כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 15 ל-30 חודשי מאסר.

בקביעת המתחם התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות ביצוע העבירה ובפסיקה הנוהגת.

11. הנאשם פגע במעשיו בערכים המוגנים של הגנה על קניינו ושלומו של אדם, בתחושת הביטחון של הציבור בכללותו ובסדר הציבורי.

בע"פ 4177/06 מדינת ישראל נ' אבו הוידי (פורסם בנבו, 21.06.2006), פסקה 5 עמד בית המשפט על החומרה הגלומה בעבירות שוד:

"היא מבטאת אי קבלה של תפישות היסוד של החברה באשר לכבוד שיש לנהוג בגופו של אדם ובזכותו על רכושו. היא מבטאת תפישה שלפיה כוח הזרוע הוא שמכתיב את ההתנהלות וגורמת לכך שהציבור מתנהל בתחושה של חוסר ביטחון אישי, בידיעה כי

פורענות עשויה להתרגש עליו גם בהלכו לתומו ברחוב, מידו של מי אשר מבקש לעשות רווח קל. אותם אזרחים תמימים זכאים ללכת ברחוב מוגנים מפני תוקף ואורב שאינו רואה לנגד עיניו אלא את עניינו שלו. בגזירת הדין בעבירה מסוג זה ראוי כי בית המשפט ייתן את הדעת, לצד נסיבותיו האישיות של הנידון והאפשרות לשקמו, גם לצורך לשלוח מסר ברור לפיו מי שנכון לבצע מעשים מעין אלה צפוי לעונש משמעותי שיבטא גם את פגיעתו הרעה בחברה, לצד שיקולי הענישה האחרים".

בבסיסה של כל עבירת שוד עומד הרצון לקחת מקניינו של האחר וזאת תוך שימוש באלימות פיזית או מילולית. לא אחת הדגיש בית המשפט העליון את הצורך לעקור עבירה זו המטילה אימה על הציבור, ואשר פוטנציאל ההסלמה לפגיעה פיזית ונפשית בנפגעי העבירה הוא ממשי, וזאת באמצעות ענישה מרתיעה. ראו למשל ע"פ 5265/12 עמור נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.12.2012), פסקה 8:

"...עבירה זו אסור לה שתקנה אחיזה במחוזותינו ועלינו לפעול לעוקרה היכן שניתן. עבירת השוד פוגעת בציבור הקורבנות המסוים במסגרת האירוע, כמו גם בכלל האוכלוסייה כאשר גורמים עבריינים מאיימים על שלומה ורווחתה. על בתי המשפט להעביר מסר מרתיע לכל מי שבוחר להשיג רווח 'קל' בדרך עבריינית תוך פגיעה באנשים תמימים הנקרים בדרכם. כאמור, בנסיבות רגילות הרתעה זו צריכה לכלול מאסר בפועל".

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו אינה מבוטלת כלל ועיקר.

אף אם האלימות שהופעלה כנגד המתלונן הייתה בעיקרה על דרך האיום ואף אם לא נגרמו למתלונן נזקים פיזיים, בנקל ניתן להבין את האימה שזה חש עת הוצמד לראשו חפץ אותו סבר כאקדח תוך דרישה למסור כסף. בע"פ 5942/13 אבו דלו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.02.2014), פסקה יב' נאמרו הדברים הבאים, שיפים גם לענייננו:

"יש לזכור עוד, כי נטילת חפץ מעל גופו של אדם כנגד רצונו מעלה, ברוב רובם של המקרים, חשש לפגיעה גופנית, נפשית או שתיהן גם יחד בקורבן העבירה. אכן, לעיתים קרובות עלולה נטילת חפץ מעל גופו של אדם למצוא טראומה אצל הקורבן, אף אם נטילת החפץ לא לוותה בהפעלת כוח רב מצדו של המבצע או בהתנגדותו של הקורבן בשל פחד או בשל שיתוק הנובע מפחד...".

על מידת הפגיעה הנפשית שנגרמה למתלונן כתוצאה מהאירוע ניתן ללמוד גם מתסקיר נפגע העבירה שהוגש, וזאת אף אם אקבל הערת ב"כ הנאשם לעניין חוסר דיוק כזה או אחר בדיווח ואף אם אצא מנקודת הנחה של "מצב מוקדם" של המתלונן כתוצאה מאירועים שלא קשורים בנאשם.

הפגיעה במתלונן מקורה לא רק בהתנהלות הנאשם במהלך האירוע, אלא גם בשים לב למהות ה"דבר" שנשדד ממנו- טלפון נייד חכם.

חטיפה וגניבת מכשירי טלפון נייד חכם הפכה לתופעה נפוצה ולאמצעי לעשיית רווח קל תוך התפתחותו של "שוק שחור" למכירת מכשירים גנובים. מעבר לנזק הכלכלי שטמון בגניבת מכשיר שכזה, יש לתת את הדעת גם לפגיעה בפרטיות עקב איבוד וחשיפה של פרטים אישיים השמורים במכשיר ה"חכם" כמו רשימת אנשי קשר, מספרי הטלפון, תמונות, יומן, רשימות אישיות ועוד.

בנסיבות אלו, ברי כי עגמת הנפש והחרדה הנגרמת לבעליו של הטלפון הנייד בעקבות גניבתו היא משמעותית. לעניין זה ראו דברי השופט י' עמית בע"פ 8627/14 **דביר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 14.07.2015), פסקה 7 (להלן: "עניין דביר"):

"בין אם הדבר רצוי ובין אם לאו, לא ניתן להתכחש למעמד שתפס הסמארטפון בחיי חלקים נכבדים בציבור. כאמור, הסמארטפון משמש גם כמחשב, גם כמצלמה, גם כטלפון ועוד פונקציות רבות, בגינם נתפס המכשיר בעיני רבים 'לצינור' אל העולם שבחוץ, ואף לפלטפורמה באמצעותה אנשים מנהלים מערכות יחסים חברתיות. מכאן הקשר העמוק, לעיתים עד כדי תלות, בין בעל המכשיר לסמארטפון שלו...".

לצד זאת, סבורני כי בענייננו, המשקל שיש לתת לפגיעה הייחודית הנגרמת כתוצאה מגניבת מכשיר טלפון נייד הוא מופחת בשל העובדה כי מכשיר הטלפון הנייד הוחזר למתלונן. עובדה זו מלמדת כי גם לפגיעה הקניינית בענייננו יש לתת משקל מוגבל, זאת לצד ההכרה כי לא הייתה פגיעה פיזית (להבדיל מנפשית) במתלונן.

13. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה מצאתי לתת משקל לנזק הנפשי שנגרם למתלונן כנשקף כאמור מתסקיר נפגעי עבירה; לנזק שצפוי היה להיגרם לו היה האירוע מסלים; לטיבו ולשווי של הרכוש שנשדד; לשימוש שעשה הנאשם בנשק קר (חפץ הנחזה בעיניו של המתלונן כאקדח); לאופי האיום באמצעות החפץ (הצמדתי לראשו של המתלונן); לתעוזה בביצוע העבירה, למקום ולזמן בו בוצעה העבירה ולמניע של הנאשם-בצע כסף.

מאידך נתתי משקל לעובדה כי מכשיר הטלפון הנייד הוחזר למתלונן וכי לא נעשה שימוש באלימות פיזית משמעותית במהלך השוד ומכאן שלא נגרם נזק פיזי למתלונן.

בנוסף, גם הנזק הקנייני במקרה זה הוא כאמור מוגבל למדי.

ב"כ הנאשם טען כי נסיבות ביצוע העבירה בענייננו מעמידות את האירוע על הרף הנמוך של החומרה בגזרת עבירה זו. אף אם האירוע בענייננו לא נמצא בקצה הרף התחתון של החומרה כנטען, סבורני כי זה וודאי לא נמצא ברף העליון. המדובר באירוע לא מתוכנן בעיקרו, ספונטני, שבוצע באמצעות חפץ לא ידוע (שנחזה בעיני המתלונן כאקדח) ללא כל שיתוף פעולה של אחר ואשר לא הוביל לתוצאות פיזיות או קנייניות חריגות. יחד עם זאת קבע בית המשפט העליון לא אחת כי: **"...גם מקום בו לא בוצעה אלימות פיזית בפועל, וכן מקום בו כלל לא הוצג כלי הנשק, ראוי להטיל עונשים**

מרתיעים על המבצעים עבירות אלו... (ע"פ 9094/12 איתן טספאי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, 28.4.2013], פסקה 12).

ב"כ הנאשם התייחס בטיעונו לטיבו של החפץ בו השתמש הנאשם לצורך איום על המתלונן. בצדק טען ב"כ הנאשם שיש לתת משקל לטיבו של החפץ ששימש את הנאשם במהלך השוד שכן אין דומה שוד באיומים שנעשה תוך שימוש באקדח טעון כדורים, לשוד באיומים תוך שימוש באקדח לא טעון או תוך שימוש באקדח צעצוע או תוך שימוש בחפץ לא מוגדר בשל פוטנציאל הנזק בעקבות הדרדרות של האירוע. בעניינו, עיון מדוקדק בעובדות כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם מעלה כי הנאשם השתמש בחפץ במהלך השוד, חפץ שהמתלונן סבר שהוא אקדח. ודוק, בכתב האישום המתוקן **לא** צוין שמדובר בחפץ הנחזה לאקדח. לכך יש לתת את המשקל המתאים וזאת על אף דברי הנאשם בפני שירות המבחן על אודות כך שהוא נהג להסתובב עם אקדח צעצוע. המסד העובדתי שעל-פיו יש לגזור את הדין הוא זה המעוגן בכתב האישום המתוקן שנוסח על-ידי הצדדים ואשר בו הודה הנאשם ולא בדברי הנאשם בפני שירות המבחן אשר לא פעם יבקשו לשפר דווקא את מצבו של הנאשם (שלא כמו בעניינו).

הגם שכך, סבורני כי אין להוציא ממערך השיקולים את האופן בו השתמש הנאשם בחפץ- הצמדת החפץ לראשו של הנאשם אגב הדרישה לקבל כסף כדי להצדיק את האימה שאחזה במתלונן ואת העובדה כי זה סבר שמדובר באקדח כאמור בכתב האישום המתוקן. לעניין זה ראו ע"פ 3698/20 **עלי מחאמיד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.11.2020), פסקה 9 (להלן: "עניין מחאמיד"):

"בעניינו, השימוש שעשה המערער בחפץ דמוי אקדח הוא נסיבה לחומרה, בשל האימה האוחזת את מי שכלפיו הוא כוון, מבלי שיש ביכולתו לדעת כי אין מדובר בכלי נשק אמיתי..."

הוזה אומר, יש לתת משקל גם לטיבו של החפץ כפי שזה נחזה על-ידי קורבן העבירה ולא רק לטיבו האמיתי של החפץ שבפועל נעשה בו שימוש. כך אם מדובר בפער בין אקדח אמיתי לחפץ שנחזה לאקדח, וכך גם אם מדובר בפער בין חפץ שנחזה לאקדח ל"סתם" חפץ. החומרה נטועה באימה שהטיל הנאשם על קורבן העבירה, ואין לבוא חשבון בעניין זה עם קורבן העבירה שייתכן ולא זיהה את טיבו של החפץ בו נעשה שימוש בשל האימה שאחזה בו.

14. באשר לפסיקה הנוהגת בעבירות השוד צוין בע"פ 4125/14 **תאופיק חרב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.1.2015), פסקה 7 כי:

"קיימת קשת רחבה של מעשי שוד אפשריים הנבדלים זה מזה בנסיבותיהם ובמדרג חומרתם. מידת הפגיעה בערכים החברתיים, וכך גם מדיניות הענישה הנוהגת, תלויים, אפוא, בנסיבותיו הקונקרטיות של מעשה השוד וחומרתו." (ע"פ 772/13 יחיא נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 10 (29.6.2014) (להלן: עניין יחיא)). כך, לא זהה חומרתו של שוד המתבצע בצוותא באישון לילה לאחר תכנון מוקדם ותוך שימוש בנשק,

לחומרתו של שוד המתבצע באופן ספונטני ובלתי מתוכנן על-ידי היחיד (ראו למשל: ע"פ 1286/13 אבו ג'ומעה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 14 (20.1.2014) (להלן: עניין אבו ג'ומעה)).

מנעד הענישה הנוהגת בעבירה זו רחב כקשת מקרי השוד האפשריים, כאשר הענישה תלויה בנסיבות ה"עושה" לרבות גילו של הנאשם, עברו הפלילי ובשאלה האם זה שולב בהליך שיקומי כמו גם בנסיבות ה"מעשה" לרבות אופי הפגיעה, טיבו ושוויו של הרכוש שנשדד, הנזק הפיזי והנפשי שנגרם, אופי האלימות שננקטה, האם העבירה בוצעה בצוותא עם אחרים, סוג הנשק ואופן השימוש בו, התכנון שקדם לביצוע העבירה והמניע שעמד ביסוד ביצוע העבירה ועוד כהנה נסיבות המשפיעות על מידת החומרה.

בע"פ 5617/13, 5914/13 **כהן ואח' נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 27.5.14) בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של שוד והפרת הוראה חוקית והותיר על כנו עונש מאסר של 38 חודשי מאסר והפעיל מאסרים מותנים שהיו תלויים ועומדים כנגדו (סה"כ 47 חודשי מאסר). בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין שנתיים לארבע שנות מאסר בפועל ובית המשפט העליון קבע כי העונש שהוטל על הנאשם אינו חורג לחומרה והוא אף מקל.

במקרה זה הנאשם, שהיה באותה עת ב"מעצר בית" במסגרת תיק אחר, רץ לעבר המתלוננת שיצאה מהמרכז המסחרי, היכה אותה בידה ומשך בכוח את התיק שהחזיקה. בתיק היה כסף מזומן ומעטפה ובה פדיון יומי של החנות בה היא עבדה. הנאשם ברח מהמקום באמצעות רכב בו חיכה לו אחר. ולאחר מרדף מסוים, במהלכו השליך התיק שנשדד, נתפס. יצוין, כי במקרה זה להבדיל מעניינו היה שיתוף פעולה עם אחר, היה תכנון מוקדם ואף לנאשם היה עבר פלילי.

בעניין מחאמיד הנ"ל דחה בית המשפט העליון ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של שוד ונהיגה ללא רישיון נהיגה והותיר על כנו עונש של 30 חודשי מאסר. במקרה זה שדד הנאשם סניף דואר באמצעות חפץ הנחזה כאקדח סך של 11,183 ₪. גם במקרה זה נראה כי מתקיימות נסיבות מחמירות יותר דוגמת מקום ביצוע השוד, היקף הרכוש שנשדד, תכנון מוקדם וקיומו של עבר פלילי.

בע"פ 2400/13 **אחמד חמור נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 12.3.2014) קיבל בית המשפט העליון ערעורו של נאשם, צעיר, בעל נסיבות חיים קשות, בעל עבר פלילי לא מכביד, שהורשע בעבירות של קשירת קשר לפשע, גניבה, ושוד של שני מכשירי טלפון נייד בשני אירועים שונים באותו יום משני עוברים אורח יחד עם שותף והפחית את עונשו ל-30 חודשי מאסר חלף 36 חודשי מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי בעיקר בשל הפער שנוצר בענישה אל מול שותף לעבירה. ברי כי גם במקרה זה דובר בנסיבות מחמירות יותר מאשר בעניינו שכן היו שני אירועים, שיתוף פעולה עם אחר ותכנון מוקדם.

בע"פ 4841/13, 5356/13 **עומר ספי ואח' נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.2.2014) אליו הפנה ב"כ הנאשם בית המשפט העליון דחה את ערעורם של נאשמים שהורשעו בעבירה של שוד בנסיבות

מחמירות בגין שוד טלפון, תוך שימוש באליוט כשנאשם 1 תפס את המתלון והנאשם 2 הכה אותו בחזהו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם בין שנתיים לבין ארבע שנות מאסר וגזר על נאשם אחד עונש של 18 חודשי מאסר ועל השני 30 חודשי מאסר.

בע"פ 7655/12 פייסל נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו, 4.4.2013) אליו הפנה ב"כ הנאשם, קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם, צעיר נעדר עבר פלילי, אשר הורשע על-פי הודאתו בביצוע עבירת שוד וקיצר את עונשו ל-20 חודשי מאסר חלף 30 חודשי מאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי. בית המשפט העליון קבע כי כאשר מדובר בשוד שבוצע באופן "ספונטאני", ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק, תוך שלפגע העבירה לא נגרמו נזקים חמורים, הרי שמתחם העונש הראוי יהיה בין 6 ל-24 חודשי מאסר.

במקרה זה הנאשם יחד עם אחרים תקף את המתלון בעת שהיה בדרך לביתו. אחד מהאחרים ריסס לעברו תרסיס שגרם לכאבים בעיניו, המתלון נפל ארצה ואז נטלו ממנו השלושה מכשיר טלפון נייד וכ-500 ש"ח. גם במקרה זה היו מאפיינים חמורים יותר מאלה שבענייננו דוגמת שיתוף פעולה עם אחרים, שימוש בתרסיס גז ושוד של כסף מזומן מעבר לטלפון נייד.

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 1323-07-15 מדינת ישראל נ' אלקרעאן (לא פורסם, 7.2.2017) גזר בית המשפט על נאשם שהורשע בשוד של מכשיר טלפון נייד מקטין לאחר שהכה אותו וגרם לו לחבלות עונש של 36 חודשי מאסר והפעיל עונש מאסר מותנה כך שסך הכל נגזר עליו עונש של 40 חודשי מאסר.

בת"פ (מחוזי-י"ם) 55254-12-13 מדינת ישראל נגד קצאץ (פורסם בנבו, 8.4.2014) בית המשפט המחוזי גזר על נאשם, נעדר עבר פלילי, שהורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של שוד וכניסה לישראל שלא כדין עונש של 15 חודשי מאסר לאחר קבע מתחם עונש הולם שנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי מיקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם בשל העובדה כי ביצע את השוד לצורך מימון צרכיו הבסיסיים שלו, אשתו והתינוק, נתון אותו אישרה התביעה. במקרה זה הנאשם משך מספר פעמים את מכשיר הטלפון הנייד מידיה של המתלוננת, שהלכה לתומה ברחובה של עיר. כתוצאה מהעבירה נחבלה המתלוננת ונזקקה לטיפול רפואי.

חרף הנסיבות המחמירות שהתקיימו במקרים שהובאו לעיל יש לתת את הדעת כי באף אחד מהמקרים לא התקיימה הנסיבה המחמירה של הצמדת חפץ לראש אותו חזה קורבן העבירה כאקדח, על האימה והפגיעה הנפשית הנגרמת מכך, כפי שהיה בענייננו.

עיינתי בפסיקה שצרפו הצדדים. מטבע הדברים כל צד צרף או הפנה לפסיקה הקרובה יותר לעמדתו העונשית. כך הפנתה המאשימה לע"פ 1044/13 ענאן זידאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.10.2013) בו דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בשוד של קשישה בכך שחטף

את תיקה בו היו 180 ₪ בכח והותיר על כנו עונש מאסר של 48 חודשי מאסר. גם במקרה זה לא נגרם נזק פיזי או קנייני משמעותי אולם בשונה מעניינו מדובר בשוד של קשישה השייכת לאוכלוסייה מוחלשת, שפוטנציאל הסיכון לפגיעה משמעותית גדול יותר, כאשר על הנאשם שם היה להימצא "במעצר בית" בעת ביצוע העבירה וזה תכן מעשיו עם אחרים מבעוד מועד.

בענין דביר דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של קשירת קשר לפשע ובארבע עבירות שוד של מכשירי טלפון נייד מקטינים כשבמקרה אחד נגרמה חבלה לאחד הקטנים והותיר על כנו עונש של 36 חודשי מאסר. בשונה מעניינו מדובר בנסיבות שונות ומחמירות יותר - מדובר בארבעה מקרי שוד, בהרשעה בעבירות שוד בנסיבות מחמירות, ביצוע העבירות בצוותא עם שותף ובנזק פיזי שנגרם לאחד מהמתלוננים.

בת"פ (מחוזי-נצ') 31720-06-11 **מדינת ישראל נ' מוחמד בסול** (פורסם בנבו, 19.7.2011) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע בעבירות של הפרעה לשוטר ובשוד של מכשיר טלפון נייד מעוברת אורח כשהוא חוטף אותו מידה בכוח עונש של 30 חודשי מאסר הכוללים הפעלה של מאסר מותנה בן חמישה חודשים כשלושה חודשים הופעלו במצטבר. גם במקרה זה לא נגרם נזק פיזי או קנייני משמעותי, ואולם בשונה מעניינו הנאשם שם הורשע בעבירה נוספת של הפרעה לשוטר והוא היה בעל עבר פלילי ומאסר על תנאי בר הפעלה.

יש לציין שערעור שהגיש הנאשם נדחה על ידי בית המשפט העליון (ע"פ 6378/11 **מוחמד בסול נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו, 31.7.2012), תוך שצוין כי אין מדובר בעונש קל ואולם בשל החומרה הגלומה בעבירות של שוד מכשירי טלפון נייד והפרעה לשוטר לצד עברו הפלילי הותיר את העונש על כנו.

ב"כ הנאשם הפנה לאסופה של פסיקה בעבירות שונות לרבות של מותב זה שמנעד הענישה בה נע בין עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ל-28 חודשי מאסר שאל חלקה אתיחס להלן, ואל חלקה התייחסתי לעיל.

כך בת"פ (מחוזי-י-ם) 10159-04-18 **מדינת ישראל נ' מחמוד שלודי** (פורסם בנבו, 25.2.2020) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע בעבירת שוד בנסיבות מחמירות עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. במקרה זה שדד הנאשם ממתלון שהיה בגילופין את מכשיר הטלפון הנייד שלו ואת כספו וכאשר המתלון ניסה להשיב את רכושו הכה אותו הנאשם מספר פעמים וגרם לו לחבלות. בשונה מעניינו, באותו מקרה לא נעשה שימוש בחפץ שנחזה על-ידי קורבן העבירה כאקדח, ובנוסף העונש שהוטל מקורו בהליך השיקומי המוצלח שעבר הנאשם.

בע"פ 9079/16 **מיכאל מיארה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 9.3.2017) דחה בית המשפט העליון ערעורו של נאשם, בעל לקות נפשית שהורשע בשוד של מכשיר טלפון נייד וסך של 1,400 ₪ ממתלון בחנות נוחות בתחנת דלק באמצעות אקדח צעצוע. במקרה זה הנאשם הראה למתלון את אקדח

הצעצוע תוך איום מרומז אך לא נופף בו או עשה בו שימוש. בית המשפט העליון הותיר על כנו עונש של 20 חודשי מאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי תוך שמציין כי העונש נמצא ברף התחתון של המתחם בשל נתוניו האישיים של הנאשם (לוקה בסכיזופרניה). הגם שחלק מנסיבות האירוע במקרה זה מחמירות מהנסיבות שבענייננו (דוגמת המקום שבו בוצע השוד), הרי שגם במקרה זה לא הייתה הצמדה של החפץ שנחזה כאקדח על-ידי הקורבן לראשו של הקורבן על הכרוך בכך ובנוסף הנתון האישי החרגי שהוביל לעונש המקל לא תקיים בענייננו.

במקרה זה צוין כי מתחם עונש הולם שנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל הוא מתחם ראוי ודומה למתחמים שנקבעו בעבירות שוד שבהן לא הופעלה אלימות פיזית (למשל בע"פ 7537/16 **ארז מזרחי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 30.1.2017] [להלן: "עניין מזרחי"]; ע"פ 3929/15 **צחי יצחק נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 2.11.2015]; ע"פ 452/14 **דבוש נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 3.4.2014]).

בעניין מזרחי (פסקה 9) הבהיר בית המשפט העליון כי:

"בית משפט זה עמד פעמים רבות על חומרתה של עבירת השוד - אף במצבים בהם זו נעשית ללא אלימות פיזית ומבלי שהנאשם אוחז בפועל בנשק חם או קר - וקבע כי יש בה לפגוע בבטחונו האישי של קורבן העבירה, כמו גם בסדר הציבורי ובתחושת הביטחון של הציבור כולו".

יחד עם האמור, ראוי לזכור כי במקרים הנ"ל קובע השוד במקומות בהם ניתן שירות לציבור, מה שמהווה פן של חומרה שלא קיים בענייננו.

15. לא מצאתי בענייננו לחרוג ממתחם העונש ההולם שקבעתי, ובתוך מתחם העונש נתתי משקל להודאת הנאשם ולחיסכון בזמן שיפוטי, לגילו הצעיר, לעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, לנסיבות חייו ולפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו.

מן הצד השני נתתי משקל גם לשיקולי ההרתעה הנדרשים בגזרה זו של עבירות, הן הרתעת הרבים והן הרתעת הנאשם עצמו.

באשר להרתעת הנאשם עצמו, אציין כי נתתי משקל לתסקיר ולהמלצה העונשית של שירות המבחן שנמנע בסופו של יום מהמלצה טיפולית.

כזכור, שירות המבחן ציין בתסקירו כי הנאשם התקשה להביע חרטה מלאה ולגלות אמפטיה לנפגע העבירה, כי התקשה לבחון באופן ביקורתי את מעשיו ואת היבטי התנהגותו המכשילים. כן ציין שירות המבחן כי הנאשם פועל באופן פזיז ואימפולסיבי וכי הוא בעל מוטיבציה חלקית בלבד להשתלבות בהליך טיפולי.

נוכח האמור, ובשים לב לעובדה שזה נעצר במסגרת תיק חדש, לא פלא ששירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם.

16. לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 20 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצר הקשורים בתיק זה בלבד.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מהמאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מהמאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון, למעט עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב.

ד. פיצוי בסך 3,000 ₪ למתלונן. הפיצויים ישולמו בתוך 6 חודשים מהיום. לבקשת הנאשם שנמסרה בסמוך לאחר הקראת גזר הדין ניתן לקזז את הפיצוי מסכום ההפקדה שהופקדה בתיק המעצר מ.ת. 5355-02020, וזאת ככל שאין מניעה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ד' אב תשפ"א, 13 יולי 2021, בנוכחות הצדדים.